

מסכת ראש השנה

פרק א'

א. ארבעה ראשי שנים הם

הסבר	הזמן	ראש השנה
.....	למלכים
.....	לרגלים
.....	ת"ק:..... ר"א ור"ש.....	למעשר בהמה
.....	לשנים
.....	לשמיטין
.....	ליובלות
.....	לנטיעה
.....	לירקות
.....	ב"ש:..... ב"ה:.....	לאילן

ב. בארבעה פרקים העולם נידון

מנלך?	על מה נדונין?	הפרק
		א.
		ב.
		ג.
		ד.

ג. על ששה חדשים השלוחין יוצאין

מה היו השלוחין מודיעין?.....

על איזה חדשים יצאו ומדוע?

על	מפני
על	
על (לאחר החורבן)	
על	
על	
על	מפני
על (בזמן ביהמ"ק)	מפני

ד. עדים שראו הלבנה מתי מחללין שבת כדי לילך ולהודיע לבי"ד

לאחר החורבן: על..... ועל..... הסיבה:.....
 ואם נראה היה בעליל האם מחללין?..... ר' יוסי:.....

ה. מעשה שעברו וכו'.

מדוע עכבו את העדים בלוד?.....
 ומדוע התנגד לכך רבן גמליאל?.....

ו. אב ובנו שראו את החודש

	האם כשרים להעיד?	מנלך?
חכמים		
ר' שמעון		

ז. הפסולים לעדות החודש

הסיבה לפסול	הפסולים	
.....	1.....	מדרבנן
.....	2.....	
.....	3.....	
.....	4.....	
.....	1.....	מדאורייתא
.....	2.....	
אל תשת רשע עד	3. גנב וגזלן.....	
אל תשת רשע עד	4. פסולים מחמת עבירה	

- ח. באיזה עדות אשה ועבד ופסולים דרבנן – כשרים?.....
- ט. במה התירו עוד לחלל שבת לעדות החודש?
- 1.....2.....
- 3 (אם אורבין להם).....4 (בדרך רחוקה).....
- ומדוע מחללין רק על מהלך לילה ויום?.....

י. ביאורי מילים

	בני מרון		עצרת		פרקים
	ואם צודה		בעליל		בחג

פרק ב'

א. משקלקלו המינים

בראשונה היו	משקלקלו המינים
1.....
2.....

ב. כיצד היו משיאין משואות?

מביאין: 1.....2.....3.....4.....
וכורך ב.....ומצית בהן את האור.
וכיצד היה עושה במשואת האש?.....

ג. ומאין היו משיאין משואות?

(1) מ..... לסרטבא, (2) ומסרטבא ל.....
(3) ומ..... לחורן (4) ומחורן ל.....
ובמקום האחרון מה היה עושה?.....

ד. התכנסות העדים בירושלים

להיכן היו העדים מתכנסים בירושלים?.....
ומה היו עושים עמם שם? 1.....2.....

והאם היו רשאים לצאת משם?

בראשונה:.....
התקין רבן גמליאל:.....

ה. מי הם היוצאים חוץ לתחום שנתנו להם אלפיים אמה לכל רוח?

1.....2.....3.....
4.....5.....6.....

ו. כיצד בודקין את העדים

את מי בודקים ראשון? הזוג..... העד.....

ושואלים אותם: כיצד ראית את הלבנה?

השאלה	הסבר
1..... או.....
2..... או.....
3. כמה.....
4. וכמה היה.....

ז. קדוש החודש

מה אומרים?	מנלן?	
.....	ראש בית דין אומר
.....	וכל העם עונין

ח. כשהחודש (הקודם) מעובר האם מקדשין את החודש?

דעה א'..... ר' אלעזר ב"ר צדוק.....

הסיבה:.....

ט. האם זה אפשרי?

דברי העדים	האם אפשרי?	מדוע
ראינוה לפני החמה
ראינוהו שחרית במזרח וערבית במערב	ר' יוחנן בן נורי:..... רבן גמליאל.....
ראינוהו בזמנו ובליל עיבורו לא נראה	רבן גמליאל:..... ר' דוסא בן הרכינס.....

י. מדוע קיבל ר' דוסא את דברי רבן גמליאל?.....

.....

ובמה הוכיח שקיבל את דבריו?.....

ואיך הגיב על זה רבן גמליאל?.....

יא. ביאורי מילים

	מיינן	משוואות	כלונסאות	
נעורת פשתן	כורך במשיחה	הר המשחה		
חכמה	גיס	פחי נפש		

פרק ג'

א. מתי אפשר לקדש החודש?

האם אפשר לקדש?	הזמן	האם אפשר לקדש?	הזמן
.....	יום ל' לאחר שקיעת החמה	ליל שלושים
.....	יום ל' אחר צאת הכוכבים	יום שלושים

ב. כיצד יתכן?

1. שראו בליל ל' והוא מעובר?.....

2. שלא ראוהו בליל ל' והוא חסר?.....

ג. מה החידוש בנחקו העדים וכו' שהחודש מעובר?

.....

ד. באיזה מקרה יוכלו בית דין לקדשו בלא שום העדאת עדים?

.....

ה. ובאיזה מקרה יקדשוהו בית דין על פי עדות עצמם?

.....

ו. ומתי צריך להוסיף לבית דין דיינים שלא ראו הלבנה?

.....

ז. דיני שופר

מדוע פוסלים חכמים קרן פרה?

ומדוע ר' יוסי מכשיר?

ומה יענו לו חכמים?

ח. שופרות וחצוצרות

הזמן	באיזה שופר	האם היו חצוצרות והיכן עמדו?	מי מאריך?
ראש השנה
תעניות
יובל חכמים ר' יהודה
ראש השנה ויובל (להלכה)

ט. שופר שנסדק, ניקב או נשבר

המקרה	הדין	הטעם
נסדק לארכו ודבקו בדבק
נסדק לרחבו ודבקו
דיבק שברי שופרות
ניקב וסתמו שלא במינו או שנשתנה קולו

י. התוקע לתוך הבור וכדו'

אם..... יצא, ואם..... לא יצא.

יא. שמע קול שופר

אם..... יצא, ואם..... לא יצא.

יב. מתי בעינן שיתכוין שומע ומשמיע ומתי מספיק שיתכוין שומע?

.....

יג. מדוע "כאשר ירים משה ידו" גבר ישראל?.....

יד. הרואה נחש הנחושת מתרפא?.....

טו. מי אינו מוציא את הרבים בתקיעת שופר?.....

טז. ביאורי מילים

	דות		של זכרים כפופים		של יעל פשוט
	שרף		קול הברה		פיטס

פרק ד'

א. תקיעת שופר בשבת

המקום	האם תוקעין?	הטעם
במדינה
במקדש
ביבנה (לאחר החורבן)
במקום בי"ד קבוע	ת"ק:..... ר' אליעזר:.....
במקום בי"ד ארעי	ת"ק:..... אמרו לו:.....

ב. הבדלים בין ירושלים ויבנה

היכן תוקעין בירושלים?..... כל זמן.....

היכן תוקעין ביבנה?.....

ובעיר הסמוכה לירושלים תוקעין אם היא:

1. פרט ל:.....

2. פרט ל:.....

3. פרט ל:.....

ג. תקנות רבן יוחנן בן זכאי

הענין	מה היה בראשונה	מה התקין ריב"ז ומדוע
נטילת לולב
אכילת תבואה חדשה
קבלת עדות החודש	(לאחר שנתקלקלו בשיר):
קידוש בלא ראש בית דין

ב. מה הם?

אבות	קדושת היום
גבורות	עבודה
קדושת השם	הודאה

ג. היכן מזכיר מלכיות והיכן תוקע?

היכן תוקע?	היכן מזכיר?	
		ר' יוחנן בן נורי
		ר' עקיבא

ו. מאיזה פסוק לומדים מלכויות זכרונות ושופרות?

ז. כמה פסוקים צריכים להזכיר במלכויות, וכן בזכרונות ובשופרות?

התנא	כמה פסוקים?	איזה פסוקים ובאיזה סדר
חכמים		
ר' יוחנן בן נורי (בדיעבד)		
ר' יוסי (בדיעבד)		

ח. האם התקיעות בשחרית או במוסף, ומדוע?

ט. האם הלל (בשאר יו"ט) בשחרית או במוסף ומדוע?

י. שופר של ראש השנה

אין ואין לא

ולא ולא

ואין חותכין אותו בין (כגון):

ובין (כגון):

יא. ומה התירו?

1 2

יב. היכן מוזכר במשנה שהתוקע צריך להתכוין לתקיעה של מצוה?

.....

יג. סדר תקיעות

1. מה פירוש: שלש של שלש שלש?

2. כמה תקיעות פשוטות תוקעין בסך הכל מדאורייתא, וכמה תרועות, ומה סדרן?

.....

3. מה שיעור (אורך) התקיעה פשוטה?

4. ומהו שיעור אורך התרועה? ויש מפרשים:

(המשך סדר תקיעות)

5. האם אפשר להחשיב תקיעה ארוכה כשתיים (ותעלה לסוף מלכיות ותחילת זכרונות)?

.....

6. כמה תקיעות תוקעים בזמנינו ומדוע?.....

.....

7. האם הברכות מעכבות את התקיעות?.....

י.ד. שליח ציבור האם מוציא את היחיד?

את הבקי		את שאינו בקי		
				חכמים
				רבן גמליאל
				להלכה

טו. ביאורי מילים

	מקום הועד		יום הנף		במדינה
	נתמנה		המתעסק		מפקחין

שאלות על כל המסכת

א. מתי הוא ראש השנה למלכי ישראל ולמלכי אומות העולם?

.....

ב. איך יתכן: מלך שמלך רק חודש ונחשיב לו כשנה שניה, ומלך שמלך 11 חודש ונחשיב לו כשנה

ראשונה?.....

ג. הנודר דבר לביהמ"ק ועדיין לא נתנו, מתי יעבור על כל תאחר?.....

ד. איך יתכן שיהיו שלש שנות ערלה רק שנתיים וחמישה חדשים?

.....

ה. מתי מתחילה ומסתיימת שנת המעשר בירשות ומתי בפירות ולמאי נפקא מינה?

(המשך שאלות על כל המסכת)

.....
ו. איך היו מודיעים לגולה אם נתעבר החודש?

.....
ז. על אלו חדשים מותר לעדים לחלל שבת, ומדוע?

.....
ח. האם קרובים, נשים ועבדים כשרים לעדות החודש?

.....
ט. לגבי מה יש הבדל בין פסולי עדות דאורייתא ופסולי דרבנן?

.....
י. מדוע מחללים שבת רק ממרחק יממה מירושלים?

.....
יא. מה דינו של היוצא בשבת חוץ לתחום: 1 שלא ברשות. 2 לצורך פיקוח נפש. 3 לעדות החודש?

.....
יב. על פי איזה דברים אפשר לברר אם העדים דוברים אמת?

.....
יג. כיצד מקדשים את החודש, והאם בכל חודש צריך קידוש?

.....
יד. לבנה שנראתה בהגן החמה של יום כ"Y האם יתכן שתיראה גם בליל ל' עם השקיעה?

.....
טו. מנין שלבית דין שבכל דור יש תוקף כבית דינו של משה?